

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Szerencsétlen fiatal emberek.

Egy kicsit szégyeljük, de mi mégis azok közé a magyarok közé tartozunk, akik egész komolyan hiszünk abban, hogy a közélet erkölcsi állapotain igenis lehet javítani. Pár év előtt az ilyent kiírni még nem volt illendő, mivel a politikai körökben az emberek azonnal „szerencsétlen fiatal embernek“ nevezték el, akinek némely hóbortjai vannak. Ma már lehet.

De nem azért lehet, mivel sok kifosztott tiszta politikai keblet látunk. Ezt már ismerjük. A hatalmi viszonyokban a változások mindig a „tiszta erkölcs“ nevében mennek végbe, mivel a publikum máskülönben nem hisz. A politika hasonlatos némileg a színházhoz. Az előtérben költői igazságszolgáltatást cselekszenek, az öltözőkben pedig — vacsoráznak. Soha nem küzdöttek még a hatalomért a rondább, hanem csak a tisztább közérkölcök szent nevében; de a hatalom kihasználásában a diadalmas pártok és csoportok soha nem is voltak szemérmesek.

De mi a közélet megmosakodásában mégis hiszünk. A lefolyt esztendő kegyetlen politikai marakodásának talán egyetlen igazán tartós eredménye az, hogy az altruistikusabb közfelfogás jelszavait a rendesen nagyobb mértékben kellett a közvéleménybe belevetni. Most ez a közérdeknek javára válik, jóllehet nem egy rejtett ambíció sántit és koldul tőlük utólag. Csak arra legyen gond mindig, hogy ezek a jelszavak minden néven nevezendő politikai paklizásnál azonnal előkerüljenek s a társadalmi élet maga legyen a javulás mindennapi ellenőrzőjévé.

De nekünk épen ebben az egyben vannak skrupulusaink. Azt gondoljuk, hogy a társadalmat nagyon nehéz a közélet korrektebb és európaibb fölfogáshoz hozzászoktatni. A közérdek és a hazafiasság fölfogása ebben az országban mind a mai napig nyers, szinte brutális. A politikában s általában az életben való érvényesülés civilizáltabb, etikailag tisztább s a nagy közérdekekkel összhangzóbb módja nálunk csak egy maroknyi művelt ember kiváltsága volt eddig, akiket rajongóknak, ábrándozóknak, szóval „szerencsétlen fiatal embereknek“ tartottak, ha már ősz volt is a hajuk.

Mindez nem új productum. Ez örökölt vonása közéletünknek. Keleti vonás, barbárság az a gondolat, hogy az egyéni erőnek és értéknek nem a nyílt és tisztességes versenyben kell érvényesülnie, hanem vagy bottal és erőszakkal vagy pedig az uralkodó hatalmasok ruhájába belekapaszkodva csellel, hízéssel és tolvajutakon. A régi vármegyei választási verekedéseknek és a kortes-intézménynek az öröksége még ma is itt van Magyarországon nyakán valaminthogy a társadalmi életben is törhetetlen hit az, hogy a munka és derékség okvetlenül elvész és elzüllik, hacsak a hatalmasok protekciója nem menti meg; valaminthogy a leggyakrabban hitványság is sikerekre vezet, ha szerencsésen megtalálja a maga protektorát.

Idő kell ahoz, amíg ezekből az ítéletektől meg lehet szabadítani az országot és számtalan sok kalapácsütés, hogy szét lehessen verni a magyar társadalomnak ezt a gyáva karakterét. A társadalom tértelenségi ereje untalan visszarántja a legderékabb államférfiu kezét is, az új intézmények pedig semmit sem javítanak az ország sorsán, hogyha hatásukat egy jóra képtelen, ősi divatok szerint élő s amellet a rabszolgásként összevissza kötelezett társadalom neutralizálja. Üde, európai fölfogásokat, önálló gondolkodást és minél erősebb demokratikus hajlamokat kell tehát fölébreszteni a magyar társadalmi életben, mivel ez az egyetlen igazi biztosítéka annak, hogy a politikai jelszavak színterei mögött nem kezdődik újra a régi mód.

És mit mondjunk azokra a „szerencsétlen fiatal emberek“-ről, akik az asztal alá vágják az ifju kort ékesítő nemes függetlenséget s ott, ahol a tudomány szolgálatában tiszta hittel kellene beállni a sorompóba, kishitűen képviselőkhöz, főrendekhez, talán püspökökhöz, államtitkárokhoz és miniszterekhez szaladoznak, személyes protekciót vagy legalább ajánló névjegyet kunyorálni. Az ember szinte elpirul helyettük és méregeti magában, hogy vajon egy ily nevelt új nemzedéktől várhatni-e hát a magyar közélet nagyobb tisztaságát, ha már ez a nemzedék gyanus közérkölcökben nevelkedett?

És ez ma már olyan általános divat, mint a szivarozás. A szerencsétlen fiatal emberek tulnyomó

nagy része fanatikusan hisz abban, hogy egy kis protekció többet ér minden tudásnál. A feslett közbabonának olyan ereje van, hogy még a legderékabb fiatal lelkeket is a protekció megalázó rabigájába görnyeszti.

Pompásan beleillene az új politikai jelszavak által kirajzolt keretbe, ha a művelt fiatalság, az ország reménye, ezeket a tudomány- és jellemrontó vásottságokat maga üldöznék ki a kebeléből.

Ez is némi szolgálat volna a hazának, még pedig nem a legutolsó. És ez is előmozdítaná azt a nemzeti függetlenséget és integritást, amelynek kultusza máskülönben sértetlen a fiatalság szívében.

A „szerencsétlen fiatal emberek“ intézményét valahogyan ki kell pusztítani. **K.**

A hosszú téli esték.

Beköszöntöttek hát a rideg, kemény, őszi idők, érkezésüket nagyon megérzi az ország. Az őszi nap sugar soká rejtette elölünk a halál közelét; most már nincs csalfa látszat, nincs rejtettség, nincs bujdosás. Vége van, végét járja a mosolygó élet virágos pompája, eltűntek az áldással és derüvel, fényel és vigassággal telt napok. A röviddel ez előtt még távolnak vélt halál átsurran a völgyön és elnémitja. Megrázza a fákat, hogy a levelek aszottan és kifáradtan hullnak a földre, jeges lehelet végig száll a mezőn, hogy azokon minden fűszál megremeg és kihál. Kedvetlen, barátságatlan világ uralkodik odakint, annál nyájasabb és vonzóbb idebent. Ezeken a napokon gyülekezünk a tűzhely- és lámpavilág körül, e napokon vágyakozik a tovacsapongó lélek szűkebb világa után, mert az otthon új életre kelti fel a sziveket.

Ki magának nevez egy kedves otthont, azt nem riasztják a korán alkonyodó napok és nem a szörnyű zivatarok sem. Ha a külvilág mindegy magába óhajt zárkózni, annál szebb, más világ tárul elének oda bent. Ha a külvilág minden részében elharapódzik a pusztulás sivársága, annál értékesebb otthonunk tartós gazdasága. Ha kívül diadalmaskodik a halál, ideben a békés élet üli legszebb diadalait. A hosszú estéktől csupán azok remegnek, akikre

Vörösmarty emlékezete.

— Irta: *Nosz Gusztáv.* —

A letűnő század feledhetetlenül nagy alakokat hozott nemzeti életünk színterére s e dicsők sorában soká, mint kétségbevonhatatlanul első, mint vezér tündökölt Vörösmarty Mihály. Erkölcsi kötelességünk tehát, hogy születésének századik évfordulója alkalmából leröjünk a költő geniusza előtt kegyeletünk adóját és felelevenítsük emlékezetünkben nagy alakját. Nyelv által lesz nemzet a nemzet. E régi igazságnak mértékét latolgatva, ne a mai viszonyokat vegyük szemügyre, hanem ama időkre kell visszazállanunk, melyekben élet-halál harcot vívott a magyar nyelv és nemzetiségeért, a XVIII. sz. utolsó tizedeitől a XIX. sz. első feléig terjedő időszakban.

Rosz idők jártak akkor szegény hazánkra, kockán állott alkotmányunk, veszély fenyegette nemzeti létünket. Az 1790-iki országgyűlés egy jobb kor hajnalhasadtának veté ugyan előre csalékony sugarait, de a lelkesedést csakhamar pangás váltotta fel. A napoleoni háborúk lezajlása után a kormányok a szabadságot mindenütt elnyomni igyekeztek. Metternich, Ausztria mindenható minisztere, Magyarországon önállóságáról hallani sem akart; alkotmányellenes rendeletekkel támadta meg a nemzet életérének gyökerét. A szabad társulást, a szabad szót békóba verte a censura. Sajgott a nemzet szíve tehetetlenül, avult és fentartó erő nélküli intézményei közepette; magyarok lenni bűn vala; a pornép szá-

badság nélkül vonta igáját s nem találta honját a hazában, a nemesség meg meglegedett kiváltságainak külső megőrzésével.

E korban támasztotta az ég lelkes férfiak kicsi körét: az írók és költőkét, kik előtt csak egy szent eszme, egyetlen magasztos cél lebegett: a nemzetnek halálosnak látszó álmából való felébresztése, édes nemzeti nyelvünknek, nemzeti létünknek biztosítása, ápolása, művészi színvonalra emelése, a remény és hit felkeltése, a vigasz nyújtás a vérző szív sebeire. Költőink voltak azok, kik versenyre siettek a dülő magyarság oltalmára, ők voltak azok, kiknek szava a nemtő hangjaként meg-megcsendült. Az elmúlt időkről zendítik meg lantjukat, szívemészítő lánggal rajzolják a nemzet viszályait, de nem bírnak még a hitig emelkedni. Ott van sorukban Virág, Berzsenyi, Kölcsey, Kazinczy, a két Kisfaludy, Kátóna, Czuczor, Garay stb. De legnagyobb költők Vörösmarty. Ő az igazi próféta, az álomöldöste nemzetet talpra állító apostola. Vörösmarty a magyar renaissance nagy költője, a nemzeti eszmének, a nemzeti haladásnak legideálisabb bajnoka, a magyar lélek nemességének, büszkeségének és nagyságának leghivatottabb kifejezője, költői lángész, a nyelv csodás művésze, az emberiség örök igazságainak, leg hatalmasabb igéjének lángszavu hirdetője.

A multba való visszatekintésnek százados perspektívájánál tűnik föl csak igazi nagyságában. Históriai jelentőségében ép oly nagy, mint írói munkásságában. Élete összeszövődik korának küzdelmeivel. Midőn a bécsi kormány halálos csapást mérendő

a magyar alkotmányra, az országgyűlés mellőzésével kiadta az 1821–22-iki katonaiállítási és adószedési rendeleteket, megkezdődött a nemzeti visszahatás mozgalmá, feltámadt a nemzet ellentállási ereje. Mint mikor a föld méhében forrongó vulkanikus erő meggyülemlik, majd meg tompa morajjal megrázkodtatja annak belsejét, míg végre elementáris hatalmával kitor: akként hatotta át az elégtelenség szelleme a nemzet testét, akként hozta mozgásba annak egyes rétegeit, majd meg kifejezésre várt. És ime, költői formában nyilvánult szemképrázttató varázsával. Elharsant 1825-ben a lelkes riadó a költő ajakáról: „Régi dicsőségünk, hol kél az éji homályban?”

A kor hangulata szülte Zalán futását, a nemzet érzülete lüktet benne, a költő geniusza szólal meg belőle sajátos mivoltában s Perczel Etelka iránt érzett első szerelme szenvedélyével, a lemondás melancholiájával megtelt tuláradó szív jajdul fel hangjában. A mult dicsőségén mereng a költő, ragyogó képeit, melyek ott rajzoltak ihletett lelkében, párduczos Árpád és hadrontó népe hatalmát eddig nem hallott ékes nyelven szembe állítja kora korhadt viszonyaival s sülyedésnek indult nemzeti érzületével. A „tehetetlen kor jött el, puhaságra serényebb gyermekek álltak elő az erősebb jámbor apáktól.“

És ezzel szemben mintha a pünkösdi égből alászállott tüzes nyelvek hangján szólalt volna, oda harsogja a nemzet fiainak lelkiismeretéhez: Óseitek hazát szereztek, ti meg megvédeni sem tudjátok. Ébredjétek, ébredjétek szunyadástokból!

nézve ridegek és fénytelenek. Ki a kandalló nyájas melegében sütkérezhetik és szívét a valódi családélet verőfénye ragyogja be, az vágyakozik utánuk, mert szorosabbra fűzik a legbensőbb lelki kötelékeket, mert övéihez közelebb hozzák, mert szívét jobban átmelegítik és bevilágítják, mint arra a nyár lehet képes minden izzó hevével egyetemben. Igaz, hogy némely házban a házi tüzhely szent lángja már csaknem elaludt, mintha a kívül uralkodó zord időjárás vonult volna a falak közé. A lámpa meghitt bűvös világa által beragyogott békés családélet világossága hiányzik számtalan házból és nem egyéb ott pislogó mécs halvány, unalmas kialudni minden pillanatban kész csillámánál. Nem csoda, ha ily házakban a hosszú esték bénítók, élettelenek és unalmasak! A balga szerencsétleneken, kik a család-élet tiszta aranyát a sehol sem otthonos, mindenütt megforduló csélcapság talmijára váltják fel, nehezen lehet segíteni. A legszebb kincseket elásó egyénekhez hasonlítanak és legértékesebb javaikat pazarolják el.

Vannak mások, kik oly örömet várnak a hosszú téli estéket, oly szívesen melegednének a családi tüzhely melegénél és oly örömet élveznék a családi együttlét óráit, csakhogy idegen tüzhelyhez, idegen emberekhez vannak csatolva. Minden házigazda és háziasszony kötelessége, hogy őket a hosszú estéken át segítse. Ugy legszebb, úgy legjobb és legtermészetesebb minden, ha a házhoz, az udvarhoz tartozó személyzet és cselédsége a családi szobában és családi asztal körül is feltalálja helyét és jogait. Így volt az a régi magyar uri családok házaiban. Ahol az még ma is lehetséges, vajha ne szakítanak a régi jó szokásokkal! Valóban nem veszít, aki eképpen rendezi be háztartását. A tüzhely körül magát otthon érző háznép a házban gyökerezik, az jó és balsorsban odatartozik, az nem ismer egyéb fontos érdeklet a közös otthon felvirágoztatásán kívül!

Ugy látszik azonban, hogy e természetes állapotok régen a mult világba tartoznak már. Nincs többé nyájas együttlét, mert az együvértartozás érzése végképp kialudt, mert kivüleső körülmények állítottak fel olyan korlátokat, a melyeket sohasem lehet végképpen elhárítani. Ha azonban a házigazda és háziasszony többé nem gyűjtheti a családot házi tüzhelye és asztala körül, gondoskodjék legalább arról, hogy a hosszú esték ne teljenek, ne pazaroltassanak el télen lassuságban és kétesbecsű szórakozásokban. Kötelességéről megfeledezett családapa az, akinek nincs egyéb gondja az egyen kívül, hogy emberei dolgozzanak és bérüket megkapják. Lelki életükről is köteles gondoskodni. Nyaranta nem igen nyílik alkalom e gondoskodásra. Ilyenkor munkával van tele minden kéz korán reggeltől késő estig úgy, hogy alig jut idő a lélekkel való foglalkozásra. Most azonban a korai és hosszú éjjelek elég alkalmat nyuj-

tanak ezen fenkölt munka végzésére is, csak legyen szív, a mely a kötelességet által érezze.

A hosszú esték főfoglalkozása mindenesetre az olvasás legyen. Itt nyílik tágmezeje a házi gazda lélek-mivelő hatásának. Az olvasás kedve meg van, azt elfojtani nem szabad. Ha nem gondoskodunk kielégítéséről, gondoskodnak mások, még pedig oly egyének, akik erre sem képesek, akik hivatva nincsenek. Még a jóhiszemű emberek is a legoktalanabb botlásokat követik el ezen a téren. Káros minden feltalakodó, lapos, tudálékos, vagy térítgető kísérlet. Az emberek tüstént lehangelődnak, vagy megkötik magukat, ha észreveszik, hogy az olvasmány, vagy felolvasás mellékcéllal van összekötve, hogy tanítgatni akarjuk. Az édeskés, lágy oktatgatások is többnyire céljukat tévesztik és könnyen neveltségessé válnak. Ne legyen a hangon is észrevehető bizonyos mesterkelt népszerűség. A nép igen teljes érzékkel különbözteti meg a valódi tősgyökeres és hamistalan népiességet a mesterkelt csinálmányból. Ez utóbbi iránt legyőzhetlen ellenszenvet érez és azt ki is tudja mutatni. De hiszen nem ritkák már irodalmunkban a magvas, természetes szépirodalom termékei. Csak értsünk a kereséséhez és kiválogatásához.

Ujdonságok.

Vörösmarty-ünnepélyek. Száz esztendeje, hogy kigyuladt azon élet világa, mely az újjászületett vagy talán a haláltól megmentett Magyarország jövődjét nem csak munkálta, de megteremtésében a gondviselés küldöttjeként szerepelt. Századik évfordulója volt tegnap annak, hogy *Vörösmarty Mihály* született. És e nap emléket országSZerte fényesen ünnepelték meg.

Városunkban az áll. főreáliskola tegnap délelőtt tartotta meg igen szépen sikerült program keretében ünnepélyét. Az ünnepélyt az ifjuság énekara nyitotta meg a Szózzattal, amely után *Keresztes Mihály* 8. o. t. alkalmi ódáját *Balás Jenő* szavalta. Ünnepi beszédet *Nosz Gusztáv* tanár tartott, melyet tárczarovatunkban egész terjedelmében közlünk. Azután az egyes piecek így következtek: *Bordal Erkel* Bánk bánjából, tenor soloval (*Martini Adolf*); A legelső magyar ember, *Therntől*; énekelte az ifj. énekara. „Vörösmarty M. mint epikus“, *Horváth Rezső* 8. o. tanulótól. „Szép Ilonka“, szavalta *Keresztes Mihály* 8. o. t., zongorán kísérte *Morascher Hugó* tanár. „Vörösmarty M. mint drámaíró“, *Szabó Ignác* 8. o. tanulótól. Részlet „Árpád ébredése“-ből, előadták: *Ferentzy Géza* 7. o. t. (*Árpád*), *Loschdorfer Aladár* 7. o. t. (*Költő*) és *Havas Lipót* 7. o. t. (*Szellem*). „Vörösmarty M. mint lyrikus“, *Solymossy Ákos* 8. o. tanulótól. „A vén cigány“, szavalta *Tóth Mózes* 6. o. t. Jubileumi szerenád, *Eulettől*. Előadta az ifj. zenekar.

mondás méla árnya és a bizalom fénye, milliók sejtése olvad benne össze. E dal szavával hit szállt a küzdő nemzetbe, belőle meritette győző hatalmát és vigaszt egy szebb kor felvirradásához.

E dallal avatta fel a költő a hazaszeretetet a nemzet evangéliumává.

A Hymnusz, A hontalan, *Liszt Ferencz*hez, Az uri hölgyhöz, *Fóti dal*, *Honszeretet* stb. mind egy közös sugárnak, a hon- és fajszeretnek, a költészet prizmáján való rímtörése. A miként nem választhatók el a magyar föld mivoltából a rónák, vizek és bércek, *Vörösmarty* hazafias dalai akként lettek alkotó részei a nemzet földjének, hitének, szivdobogásának. *Vörösmarty* életéből nem hiányzik a tragikum. Nem érte meg álmainak a megvalósulását, eszméinek diadalát, valamint nem adatott az meg *Széchenyinek* sem. A nagy nemzeti katasztrófa megtöri mindkettőnek lelki erejét s szellemi munkásságát és kevéssel halála előtt, mely 1855. nov. 19-én következett be, még egyszer lantjához nyúl a költő és megírja hattudalát: a „Vén cigányt“. Egy eget-földet ostromló, kintől meggyötört szivnek jankiáltása kétségbeeséstől marczangolt kebelnek vulkánikus kitörése, a nemzet tragoediájának a költő lelkén való fájdalmas, velőtrázó átszűrődése ez. De miként a pogány kor sötét éjjelében megjelent az égboltozaton a kereszt e lángbetűs biztató felirat kíséretében: in hoc signo vinces, akként szólal meg egy megvilanó kemény visiója gyanánt a költemény utolsó akkordja is: Lesz még egyszer ünnep e világon.

Így talál visszhangra a kor közérzületének minden mozzanta a költő lantjának hurjain. Szíve vérebe mártott tollal írja a verseit, úgy, amint a kagyló saját fájdalma árán hozza létre a gyöngyöt.

A róm. kath. főgymnasium ma délelőtt 11 órakor tartja meg a főgymnasium nagytermében nyilvános diszünnepelet a következő sorrenddel: 1. Az ifjuság hódolata. Beszéd, tartja *Csató Ernő* VIII. o. t. 2. Nyitány a „Szemiranis“-ból, *Rossinitől*. Előad-ják zongorán *Róbert Emil* és *Szell Kálmán* VIII. o. tanulók. 3. Vörösmarty méltatása. Ünnepi beszéd, tartja *Embery Árpád* főgymn. tanár. 4. Vörösmarty szelleméhez. Irta *Gál Mózes*, szavalja *Antal Andor* VII. o. t. 5. Szózzat Vörösmartytól, dallama *Erkeltől*. Előadja az ifjuság énekara. 6. Részlet Vörösmarty „Marót bán“ V-ik felvonásából. Előadják: *Marót, Kárpáti István* VII. o. t.; *Bod, Podhraczký Ferencz* VIII. o. t.; *Iussuf, Cseresnyés Jenő* VIII. o. t. 7. Szép Ilonka, Vörösmartytól. Melodráma. Zenéjét szerzte *Erney F. Szavalja Ince Gábor* VIII. o. t. 8. Fóti dal, Vörösmartytól. Dallamát szerzte *Thern Károly*. Előadja az ifjuság énekara. 9. Záró beszéd. Tartja *Gáspár István* tanár. 10. Induló. Előadja az ifjuság zenekara.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Kovács Károly* szilágysomlyói kir. járásbírósi aljegyzőt, a helybeli kir. törvényszékhez jegyzővé kinevezte.

A Nőegylet jubileuma és teaestélye iránt már meggyeztette élénk az érdeklődés, a mely az előjelekből ítélve, rendkívül impozáns lesz. Az ünnepély, mint említettük, 8-án délelőtt 10 órakor lesz a kollegium tornacsarnokában igen érdekes tárgysorozattal, a melynek rendén özv. *Ugron Lázárné* és özv. *Török Pálné* tb. elkököknek díszokmányt nyujtanak át. A jubileumi ünneppel kapcsolatban, este 7 órakor kezdődőleg a vármegyeház dísztermében tánczczal egybekötött teaestély lesz. A meghívók lesznek kiküldve, melyeknek eddigi kibocsátása technikai okokba ütközött.

Tréfás dalestély Sz.-Kereszturon. A sz.-udvarhelyi Székely Dalegylet m. hó 11-én a vármegyeház dísztermében rendezett s nagy sikert aratott tréfás dalestélyét, teljes műsorával, karácsony másodnapján Székelykereszturon fogja előadni. E czélból egy rendező bizottság ma reggel Sz.-Kereszturra utazott.

Ujabb árfelemelés a papiroknál. A Magyar Kereskedelmi csarnok papirkereskedői szakosztálya a következő értesítést küldi szét: Tekintettel a papirgyártáshoz szükséges nyersanyagok folyton tartó óriási áremelkedésére, a melyhez ujabban szokatlan vizmizériák is járultak, a magyar és osztrák papirgyárosok kényszerülve voltak az összes papírneműek árát ismét jelentékenyen fölemelni. úgy, hogy ez év január 1-seje óta az egyes árak 15—20 százalék, sőt egyes árúknál 30—40 százalékos emelkedést mutatnak föl. A Magyar Kereskedelmi Csarnok papirkereskedői szakosztálya kényszerítve érezte magát ezen teljesen megváltozott piaci viszonyokkal szemben állást foglalni és ez év november hó 5-én tar-

Szerelmi lyrája is úgy függ össze életével, mint gyökér a virágjával. Szövi költeményei fonálát, mint a selyemhernyó a maga selymét, vagy a pók sokszemű hálóját. A Csajághy Laurával kötött házassága előtt irt ilyenmü verseiben a legszebb emléket állítja szíve mélyében eltemetett első szerelmének. Nemcsak mint lyrai költő éneklie meg kedvesét, hanem mint epikus is. A deli Hajna, szöghaju nyájas *Etelka*, szép *Zenedő*, szelid *Enikő* és a bus *Ida* mind *Perczel Etelka* képeinek a költő bensejének tüköréről visszaverődött reflexei.

Második szerelme édeni boldogságának legszebb záloga: „A merengőhöz“ cz remek költemény.

Mint eposzköltő, küönösen a „Két szomszédvár“ remek alkotásával a romantika tündérvilágába jutott, mely ugyanakkor Nyugat-Európában is szerte virágzott. Lerontja a klasszicizmus bástyáit, melyeket már *Kisfaludy Károly* megingatott, megszüntetie az *Olympus* isteneinek addigi uralmát, felszabadítja a fantasiát az elvont idealismus bilincseiből, szellemi életünket ő ragadja ki a francia és német áramlatok harczaiból, az általános emberi helyett az egyénit juttatja érvényre, festi az indulatok és szenvedélyek rajzát, a lelki élet tusait és vívódásait, közelebb hozza a költészetet az élethez és áthidalja az űrt, mely eladdig a kettő között tátongott. Klasszikus formában az ujkor felváltotta a modern szellem lüktet. Drámáival, melyek mind költői becsűek, ott-hont igyekszik teremteni a magyar Muzsának, melynek akkor még csak egyes oltárai voltak az írók lelkében, de amely még hijján volt az állandó tüzhelynek.

Csongor és Tündéje *Shakespeare* fantasztikus színművei mellett méltó helyet foglal el.

A merész szárnyalásu epopöa, mely a korszerűség bélyegét viselvén magán, korszakos hatásu volt, a mult időkről szól ugyan, de a benne rezgő egetostromló fájdalom szava a multon át a jelennek szólt. Egy politikai tett, egy döntő nemzeti cselekedet dicsőségével bir e mű. És a nemzet felébredésként álomból, lázas tetterőre ébred, hivatottságának érzetere jut, a mult emlékei felvillanyozzák erejét. Megindul a hatalmas reformmozgalom, az eszmék forrongása, az intézmények és közszellem átalakulása.

Az a jelszó azonban, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz“ államférfiu ajakáról lebben el. *Széchenyi* politikai és *Vörösmarty* költői működése között szoros vonatkozás és kölcsönhatás van. Congenialitásuk meglepően nyilvánul eszméik közösségében és megnyilatkozásuk egyidejűségében. Mindkettő vezérlő gondolata: „Újra alkotni a pusztuló hazát!“

Rokonszenvük mellett van megkülönböztető jelök is. *Széchenyi* a jövőben várta csak a nagy nemzeti ideál megvalósulását, *Vörösmarty* a mult sirboltjával hozza napfényre a nemzeti kincset; *Széchenyi* a mult bálványait megdöntve, csak kecsegtető jövőt jósol, *Vörösmarty* a mult fényes tényeire, az emlékek szentségére, a gondviselés örökösére hivatkozva hirdeti: „A jobb kor jönni fog, mert jönni kell.“ *Széchenyi* zászlaja alá elointe csak hivei sereglettek, *Vörösmarty* a nemzet egyetemének szívéhez szól. *Széchenyi* jóslata a nemzet jelszavává; *Vörösmarty* Szózzata a nemzet imádságává lön. Ez avatta őt a nemzet igazi költőjévé. A Szózzat fejezi ki leghivebben a kor hangulatának hullámzását.

Tépelődés és lelkesedés, biztató remény és fájdalmas csüggedés közt csapong eszmemeuete, a le-

tott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a mai naptól kezdődően megfelelő áremeléseket léptet életbe. Ezen áremelés természetesen nemcsak a bármely néven ismert papírneműekre lép életbe, de kiterjed minden kigondolható papírúrra is.

Evang. reform. egyházi értekezleti közgyűlés. A következő meghívót vettük: A székelyudvarhelyi püspöki vizsgálat alatt álló evang. reform. egyház-köztség december hó 2-án d. u. 2 órakor a kollegium disztermében egyházi értekezleti szervező közgyűlést tart, melyre egyházunk férfi és női tagjait tisztelettel meghívja Az előkészítő bizottság.

Vörösmarty Mihály élettörténete. A magyar népek elbeszéli Bodnár Gáspár. Ily című, szép kiállítású és érdekes tartalmú könyvet vettünk, melyben Bodnár Gáspár ismert íróknak valójában a nép nyelvén ismerteti a költők királyának élettörténetét. Senki sem bánja meg, ha e könyvet megrendeli, mert oly ügyesen, világosan, szépen folyó magyaros stílussal van e könyvben összeállítva Vörösmarty élete, hogy a nép minden sorát megérti, a művelt ember pedig gyönyörködik benne. A népek, sőt ifjúságunknak is a nagy költő születésének száz éves ünnepe vagy a közelgő karácsonyi napok alkalmából szebb, hasznosabb könyvet alig adhatunk. Ilyen népies modorban Vörösmarty élettörténete ára valóban olcsó: 70 fillér (35 kr.) hogy a legszélesebb körben terjedjen el. Megrendeléseket Bodnár Gáspár tanár címén Szatmárra kell intézni.

Kedélyes iskolaszéki gyűlés. Tek. Szerkesztő úr! Becses lapja 47-ik számában kedélyes isk. széki gyűlés cím alatt isk. székünknek november 1-én tartott ülése lezajlása egy tanító aláírásával közzétett, de mely közlemény a rá következő számban Sztriss tanító ur által minden ízében hamisnak állítva, letagadtattott. Ezért s ez ügy tisztán állhatása érdekében engedje meg nekem is a Szerkesztő ur, — a ki mint tag végig borzadtam azt az emlékeztető gyűlést, — a hozzászólást. Az egy tanító közleménye ülésünk lefolyásáról, szóról-szóra igaz és való. Sztriss tanító urnak az e tekintetbeni czáfolata pedig a mindent (a mi csak nem tetsző neki) ellenkező irányba terelni szerető erkölcsi bátorságának s természetének szárnypróbálgatása. Hogy azonban az a bátorság, amelyet oly fényesen kifejtett azon az ülésen, valóban a jelzett erkölcsi bátorság-e, vagy annak kontrája, azt megítélni engedje másnak. Állítása szerint, hogy az egy tanító által megírt közlemény a habargyi hatása alatt készült volna, legkevésbé sem tehető fel, hanem úgy látszik a tanító ur önmagából kiindulva, már nem is képzel munkát elvégezhetőnek habargyi nélkül. Isk.-széki tag.

András napja. A vármegyei tisztviselők testületileg keresték föl dr. Damokos Andor alispánt m. hó 29-én délután, nevenapja alkalmából. A tisztikar

De nemcsak a művek, amelyeket alkotott, hanem a nyelv is, melyekbe azokat öltöztette, jelzik az új korszakot a magyar költészetben. Ami fény, szín, illat, báj, kellem, erő, hajlékonyság, dallamosság, fenség, szenvedély, pathosz és különösen zenei elem csak van a magyar nyelvben, azt mind művésziessé vegyíti a gondolatok és érzelmek legfinomabb árnyalatainak kifejezésére. Nyelve tud suttogni, mint az enyhe szellő, tombolni, mint az orkán; édes, mint a fülemile dala és félelmetes, mint a vulkán izzó tüze; a szíveket olvasztja fel érzelembe, a szenvedélyeket meg felkorbácsolja szédületes örvénynyé; kábító illatot terjeszt, majd meg monnykőveket szór; itt enyeleg, kesereg, álomba ringat, ott meg nyög, ordít, jajgat, sir és bömböl, úgy a hogy azt az illető műfaj természete, hangulata megkívánja.

Az új magyar nyelvet ő formálta ki ragyogó fenségében a nyelvújítás khaoszából. Ő az első magyar költő, hol a szó legszebb értelmiben nemzeti-nek és népszerűnek mondhatunk.

Ilyen volt Vörösmarty!

Ha költészetébe ma elmélyedünk, úgy érezzük, mintha tisztább, magosabb légkörben járnánk, mintha újra megfiatalodtunk volna. Megtaláljuk benne azt, amit a mai kor lázas hajszájában az irodalom is nélkülöz: a lélek egyensúlyát, azt a nemes, fenkölt gondolkodást, amely nem pose, hanem legbensőbb élethitvallása a költőnek. Az ő szellemét követni, hozzá hűnek és méltónak maradni: kötelességünk és dicsőségünk. Vezér csillagunk legyen az, amit a Gondolatok a könyvtárban cz. versében mondá:

„Mi dolgunk a világon?

Küzdeni örök szerint a legnemesbekért!

nevében gróf László Ádám főjegyző tolmácsolta azokat a meleg érzelmeket, amelylyel a népszerű alispán iránt viseltetnek. Dr. Damokos meleg szavakkal köszönte meg a szíves figyelmet.

Jutalomjáték. December hó 4-én, azaz kedden este Thury Mariska primadonnának jutalomjátékául Bokor Józsefnek „Gyerekasszony” című kiváló színműve kerül színre. Thury Mariska már első fellépésével kivívta magának a közönség osztatlan tetszését s azt az élénk érdeklődést, melyet további alakításai iránt jogosan felkeltett, csakugyan beigazolta. Alkalma nyílt sokoldalú tehetségének számos jelét adni s úgy mindenkor gondosan kikerített játékának diszkrétójával, mint pedig szép hangjának varázsával jogcímét formált arra, hogy jutalomjátéka alkalmából a közönség részvételével, erkölcsi és anyagi támogatásával kitünteti.

A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegiumot azon ritka kitüntetés érte, hogy egyik volt tanítványát, Reibold Bélát, a ki a két alsó osztály kivételével a gymnasiumi tanfolyamot e kollegiumban végezte és 1894-ben tett érettségi vizsgálatot, november hó 29-én a kolozsvári m. kir. tud. egyetemen *sub auspiciis regis* avatták fel orvosdoktorrá. Az egyetemi tanács meghívóját a tanárkar örvendetes tudomásul vette, de mivel az idő rövidsége miatt képviselőt nem küldhetett az ünnepélyre, sürgönyileg fejezte ki meleghangú gratulációját.

Iparosok fillérestélya. A Polgári önképző-egylet december 3-iki fillérestélyének műsora: szaval Szlávik Ferencz tanár, énekel Hermann Helén, hegedűn kíséri Szilágyi Sándor; czimbalom solót játszik Kiss Károly, szaval N. N. Az estély rendezői: Darvai Vilma, Ferenczi Karolina, Valentsik Lajos, Schuller Frigyes.

Jegyzőválasztás. A Fancsaly Dénes körjegyző halálával — ki még a nyáron öngyilkosságot követett el — megüresedett farkaslaki állásra a pályázat már ki lett hirdetve. Mint értesítenek, a megválasztásra Csomor Gábornak, jelenleg fenyédi jegyzőnek van biztos kilátása.

Színház.

Vasárnap, 25-én Szulamici bohózat került színre jó, összevágó előadásban, telt ház mellett; hétfőn 26-án Blumenthal és Kadleburg kitűnő énekes vigjátéka. Az aranykakas ment Ugy az előbbeni, mint ennél az előadásnál bebizonyult, hogy a társulat énekes vigjátékok színrehozásánál nagyon csekély kivánni valót hagy fenn, ami részben a hiányos gardérobának is tulajdonítható.

Kedden, 27-én Rátkay Lászlónok Felhő Klári című ügyes szerkezete, érdekesen fejlődő meséje és gördülékeny nyelvezete tekintetében egyaránt kiváló népszínműve adatott. Az előadás egyike a legsikerültebbeknek volt az egész ciklus alatt, kár hogy igen csekély számu közönség nézte végig. A czimszerepet Thury Mariska játszotta, igazi bravourral domborítván ki a Felhő Klári lelki életében vívódó érzelmek enyegő, majd keserű csalódásból folyó drámailag kitörő és végül mélyen megható megnyilatkozásait. Énekén, a mellett, hogy mint mindig rendkívül kellemesen és szíveshöz szólóan csengett, a bensőség melege ömlött el. Jászay a Felhő Katicának aránylag véve csekély szerepét felruházta játékának szeretetreméltóságával. Lőrinczi Aranka a Viola Éva szerepének intepretálását majdnem kifogástalannak lehet jelezni. Derenghy a Fátol Ferkót helyes felfogással alakította. Benedek is eltalálta azt a hangot, amely a molnár mester alakjának színezésére megkívántatik. Fekete Béla és Lukácsy Aladár ezuttal is a hatás eszközeinek céltudatos felhasználásával arattak sikert; komolyabb gáncs egyik szereplőt sem érhet.

A szerdai előadás változatosnak, élvezetesnek és szintén igen sikerültnek mondható; meglehetősen látogatottságnak is örvendett. Elsőben előadásra került A végrehajtó cz. egyfelv. vigjáték Ábrányi Emil tollából. A vigjáték alapjában véve komoly háttérrel bír, de közbe-közbe belejátszik a humor derűje is; könnyeket is fakaszt, meg nevetésre is készítet. E darab alkalmat szolgáltattott Feketéné Irénnek első debütjére, mely osztatlan tetszéssel találkozott, bár külső megjelenése is határozottan nagyon sympathikus, amit játékának keresetlensége, meg-megvillanó pajkossága és természetessége még kedvezőbb világitásba helyezett. Jászay Olga, Lukácsy Aladár igen jók voltak, Derenghy valóságos kabinetalakítást nyújtott. Frank Lenke, mint özv. Majorné szintén jó volt, Fekete Béla helyesen juttatta érvényre szerepét, Husztinak is sikerült szerepének komikus elemeit kiaknázni. — Második ponttúl következett Feketéné Fejér Irén a román királyné ő Felsege udvari czimbalomművésznőjének hangversenye, mely iránt már is élénk érdeklődéssel viseltetett a közönség. Várakozásai a legfinomabb kielégítést nyerték. Feketéné bámulatos technikával kezeli a hangszert; igazi virtuozitással, a legfinomabb részletekbe menő minuozitással csalja ki a legtisztább hangokat. Megjelenésekor szép csokrot kapott. Az est műsorát coppéának A cremonai hegedűs cz. egyfelvonásos dramolettje fejezte be. A szereplők szépen egybevágó ensemblet nyújtottak. Jászay a Giannina szerepébe művészi érzékkel tudta beleönteni az érzelmes tartalmat. Derenghy nemes hévvel lendületesen játszott, Benedek is megfelelt szerepe intencionának, Lukácsy alakítása nem volt elég egyenletes, sikerült mozzanatok mellett voltak kissé szintelen mozzanatok is. De sokoldalúsága elismerést érdemel.

Csütörtökön, 29-én Próbaházasság, Gerő kitűnő vigjátéka volt műsoron, mely daczára annak, hogy már korántsem bír az ujdonság ingerével, derült hangulatával és közvetetlenségével mindvégig élénk hatást keltett. Az ensemblee jó volt s habár Fekete néha-néha tulzásba is ment a Szitora ur szerepében, az semmivel sem csökkentette a többi szereplők játékát, akik közül Thury, Benedek, Lukácsy, Lőrincz és Jászay váltak ki.

Pénteken, 30-án Tóth Kálmán történelmi vigjátéka, Király házasság ment. Sebestyén K. az anyakirályné szerepét pompásan kreálta, míg Jászay az Erzsébet szerepét juttatta teljesen érvényre. Benedek igen jó I. Lajos volt; Fekete kezében a Kopjai szerepe volt, azonban sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy úgy játékaival, mint maszkjaival nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak, Kovács Béla az új tag megjelenésével, hangjával jóval inkább hatott, mint játékaival.

Tegnap, szombaton Rang és mód ment, míg ma este Egy jó madár kerül szíre.

HIVOTOLOS RÉSZ.

— O hivotos ojság o soját keretén kívül. —

(Ünkivületi állapotok.)

O hivotos ojság edjik elübbi számjába o közönség köréből ejd nyilatkozat adta küzre, meljben oz o kigyelentés türtént, hojd Odvarhejen sok sopán ejd ember von, o ki polgármesternek alkalmas, todniilik o dr. Kovácsy Olbert, o ki öjdvéd és o hivotos ojságtól soját monkotárs. Ezen osztályozás ozonban most visszacsínálto és o molt számo kigyelenti, hojd o kérdéses nyilatkozat o lop beltartalmán kívül eső rovatba gyelente meg mogát. o küz ünség körébül címő rovatbo, o mely rovat csak küzérdekő dolgokat küzölhetvén, oz említett nyilatkozot o Kovácsy or érdekeiben ojd tekintendő, mint ho meg nem türtént volna, mert o mi o hivotos lop ezen rovatában gyelenik meg, oz komoljan nem vehetü. Ennélfogvo megmojdjorázso o hivotos ojság, hojd még von Odvarheljen ejd gzsentlemann, o ki szintén olkolmos polgármesternek t. i. o Szokráts Zoltán. Tübb gzsentelman nincs is o medjében. De ezt o két ort is sok sopán o soját beltortolmán kívül, azaz ünkvületi állapotában ismeri el. Erele, berele. O hivotos ojság már két izben büvitette ki mogát és mégis o lapon és ünmogán kívül ir. Ojd látszik, hojd még sem igen nojd.

O hivotos ojságnok oz odvarhelyi ünkvütőkkel felmerült lovagios öjdnok ismét fojtotása lesz. O hivotos lop ojdjanis o ünkvütő oreságok ismeretes nyilatkozatát szintén o „küzünség körébül” címő rovatban hozván nyilvánosságra, o mely rovatban sopán sok küzérdekő dolgok küzölhetők, miotán még azt is megjegyzezte, hogy az ezen rovatban meggyelentekeért ü maga sem vállal felelösséget, o ünkvütők ojabban o mogok riszrül is ki okorják gyelenteni, hojd nyilatkozatukézt, melyben o hivotos lopro irányolt inzoltost visszavonják — o felelösséget moguk sem vállalják el.

O polgármesteri állásro o tavoszi osztályozásig még olkolmosnok motatkozó orok folytotolagos névsorát o hiv. ojság jonuár 1-én küzli.

O. v. t. h. o.

Jajtelesz Zelma Szalmi.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

BARTHA ANDRÁS czipésmester

Székelyudvarhelytt,

Kossuth-u. 21. (Zálogház mellett)

Ajánlja n. é. közönség szíves figyelmébe a Kossuth-utca 21. sz. (Zálogház mellett) egész ujjonnan berendezett

férfi- és női készcipőraktárát és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megtelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árák mellett férfi-, női és gyermekecipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Kérjünk mindenütt „Hírlapíró-gyufát”

Sz. 547. — 1900.

végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykereszturi kir. jbiróság 1900. évi V. 222/2. számú végzése következtében Borbáth Dani sz. kereszturi Székelyegyleti első takarékpénztár fiók javára Jeddí Tamás és Jakabházy Gábor ellen 530 K. s jár. erejéig 1900. évi október hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m. : I. Jeddí Tamásnál Rugonfalván 2 ökör. II. Jakabházy Gábor-

napról kezdődőleg megfelelő áremeléseket léptet életbe. Ezen áremelés természetesen nemcsak a bármely néven ismert papírneműre lép életbe, de kiterjed minden kigondolható papírúrra is.

Evang. reform. egyházi értekezleti közgyűlés. A következő meghívót vettük: A székelyudvarhelyi püspöki vizsgálat alatt álló evang. reform. egyház-köztség december hó 2-án d. u. 2 órakor a kollegium dísztermében egyházi értekezleti szervező közgyűlést tart, melyre egyházunk férfi és női tagjait tisztelettel meghívja Az előkészítő bizottság.

Vörösmarty Mihály élettörténete. A magyar népnek elbeszéli Bodnár Gáspár. Ily című, szép kiállítású és érdekes tartalmú könyvet vettünk, melyben Bodnár Gáspár ismert írónk valójában a nép nyelvén ismerteti a költők királyának élettörténetét. Senki sem bánja meg, ha e könyvet megrendeli, mert oly ügyesen, világosan, szépen folyó magyaros stílussal van e könyvben összeállítva Vörösmarty élete, hogy a nép minden sorát megérti, a művelt ember pedig gyönyörködik benne. A népnek, sőt ifjúságunknak is a nagy költő születésének száz éves ünnepsége vagy a közelgő karácsonyi napok alkalmából szebb, hasznosabb könyvet alig adhatunk. Ilyen népies modorban Vörösmarty élettörténete ára valóban olcsó: 70 fillér (35 kr.) hogy a legszélesebb körben terjedjen el. Megrendeléseket Bodnár Gáspár tanár címén Szatmárra kell intézni.

Kedélyes iskolaszéki gyűlés. Tek. Szerkesztő úr! Becses lapja 47-ik számában kedélyes isk. széki gyűlés cím alatt isk. székünknek november 1-én tartott ülésének lezajlása egy tanító aláírásával közzététetett, de mely közlemény a rá következő számban Sztriss tanító ur által minden ízében hamisnak állítva, letagadtattott. Ezért s ez ügy tisztán állhatása érdekében engedje meg nekem is a Szerkesztő ur, — a ki mint tag végig borzadtam azt az emlékeztető gyűlést, — a hozzászólást. Az egy tanító közleménye ülésünk lefolyásáról, szóról-szóra igaz és való. Sztriss tanító urnak az e tekintetbeni czáfolata pedig a miudent (a mi csak nem tetsző neki) ellenkező irányba terelői szerető erkölcsi bátorságának s természetének szárnypróbálgatása. Hogy azonban az a bátorság, amelyet oly fényesen kifejtett azon az ülésen, valóban a jelzett erkölcsi bátorság-e, vagy annak kontrája, azt megítélni engedje másnak. Állítása szerint, hogy az egy tanító által megirt közlemény a habargyi hatása alatt készült volna, legkevésbé sem tehető fel, hanem úgy látszik a tanító ur önmagából kiindulva, már nem is képzel munkát elvégezhetőnek habargyi nélkül. *Isk.-széki tag.*

András napja. A vármegyei tisztviselők testületileg keresték föl dr. Damokos Andor alispánt m. hó 29-én délután, nevenapja alkalmából. A tisztikar

De nemcsak a művek, amelyeket alkotott, hanem a nyelv is, melyekbe azokat öltöztette, jelzik az új korszakot a magyar költészetben. Ami fény, szín, illat, báj, kellem, erő, hajlékonyság, dallamosság, fenség, szenvedély, pathosz és különösen zenei elem csak van a magyar nyelvben, azt mind művésziessen vegyíti a gondolatok és érzelmek legfinomabb árnyalatainak kifejezésére. Nyelve tud suttogni, mint az enyhe szellő, tombolni, mint az orkán; édes, mint a fülemile dala és félelmetes, mint a vulkán izzó tüze; a szíveket olvasztja fel érzelembe, a szenvedélyeket meg felkorbácsolja szédületes örvénynyé; kábító illatot terjeszt, majd meg monnykókat szór; itt enyeleg, kesereg, álomba ringat, ott meg nyög, ordít, jajgat, sir és bömböl, úgy a hogy azt az illető műfaj természete, hangulata megkívánja.

Az új magyar nyelvet ő formálta ki ragyogó fenségében a nyelvújítás khaoszából. Ő az első magyar költő, hol a szó legszebb értelmiben nemzeti-nek és népszerűnek mondhatunk.

Ilyen volt Vörösmarty!

Ha költészetébe ma elmélyedünk, úgy érezzük, mintha tisztább, magosabb légkörben járnánk, mintha újra megfiatalodtunk volna. Megtaláljuk benne azt, amit a mai kor lázas hajszájában az irodalom is nélkülöz: a lélek egyensúlyát, azt a nemes, fenkölt gondolkodást, amely nem pose, hanem legbensőbb élethitvallása a költőnek. Az ő szellemét követni, hozzá hűnek és méltónak maradni: kötelességünk és dicsőségünk. Vezér csillagunk legyen az, amit a Gondolatok a könyvtárban cz. versében mondá:

„Mi dolgunk a világon?

Küzdeni erőnk szerint a legnemesbékért!

kat a meleg érzelmeket, amelylyel a népszerű alispán iránt viseltetnek. Dr. Damokos meleg szavakkal köszönte meg a szíves figyelmet.

Jutalomjáték. Deczember hó 4-én, azaz kedden este Thury Mariska primadonnának jutalomjátékául Bokor Józsefnek „Gyerekasszony“ című kiváló szín műve kerül színre. Thury Mariska már első fellépésével kivívta magának a közönség osztatlan tetszését s azt az élénk érdeklődést, melyet további alakításai iránt jogosan felkeltett, csakugyan beigazolta. Alkalma nyílt sokoldalú tehetségének számos jelét adni s úgy mindenkor gondosan kikerített játékának discretiójával, mint pedig szép hangjának varázsával jogezimet formált arra, hogy jutalomjátéka alkalmából a közönség részvételével, erkölcsi és anyagi támogatásával kitünteti.

A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegiumot azon ritka kitüntetés érte, hogy egyik volt tanítványát, Reinbold Bélát, a ki a két alsó osztály kivételével a gymnasiumi tanfolyamot e kollegiumban végezte és 1894-ben tett érettségi vizsgálatot, november hó 29-én a kolozsvári m. kir. tud. egyetemen *sub auspiciis regis* avatták fel orvosdoktorrá. Az egyetemi tanács meghívóját a tanárkar örvendetes tudomásul vette, de mivel az idő rövidsége miatt képviselőt nem küldhetett az ünnepélyre, sürgönyileg fejezte ki melegbangu gratulációját.

Iparosok fillérestélye. A Polgári önképző-egylet deczember 3-iki fillérestélyének műsora: szaval *Szlávik* Ferenc tanár, énekel *Hermann* Helén, hegedűn kíséri *Szilágyi* Sándor; czimbalom solót játszik *Kiss* Károly, szaval N. N. Az estély rendezői: *Darvai* Vilma, *Ferenzi* Karolina, *Valentsik* Lajos, *Schuller* Frigyes.

Jegyzőválasztás. A Fancsaly Dénes körjegyző halálával — ki még a nyáron öngyilkosságot követett el — megüresedett farkaslaki állásra a pályázat már ki lett hirdetve. Mint értesítenek, a megválasztásra *Csomor* Gábornak, jelenleg fenyédi jegyzőnek van biztos kilátása.

Színház.

Vasárnap, 25-én Szulamici bohózat került színre jó, összefüggő előadásban, telt ház mellett; hétfőn 26-án Blumenthal és Kadleburg kitűnő énekes vigjátéka, az aranykakas ment Ugy az előbbeni, mint ennél az előadásnál bebizonyult, hogy a társulat énekes vigjátékok színrehozásánál nagyon csekély kívánni valót hagy fenn, ami részben a hiányos gárderobnak is tulajdonítható.

Kedden, 27-én Rátkay Lászlónak Felhő Klári című ügyes szerkezete, érdekesen fejlődő meséje és gördülékeny nyelvezete tekintetében egyaránt kiváló népszínműve adatott. Az előadás egyike a legsikerültebbeknek volt az egész ciklus alatt, kár hogy igen csekély számú közönség nézte végig. A czimszerepet Thury Mariska játszotta, igazi bravúrral domborítván ki a Felhő Klári lelki életében vívódó érzelmek enyélő, majd keserű csalódásból folyó drámailag kitörő és végül mélyen megható megnyilatkozásait. Énekén, a mellett, hogy mint mindig rendkívül kellemesen és szívhez szóóan csengett, a bensőség melege ömlött el. Jászay a Felhő Katicának aránylag véve csekély szerepét felruházta játékának szeretetreméltóságával. Lőrinczi Aranka a Viola Éva szerepének intepretálását majdnem kifogástalannak lehet jelezni. Derenghy a Fátyol Ferkót helyes felfogással alakította. Benedek is eltalálta azt a hangot, amely a molnár mester alakjának színezésére megkívántatik. Fekete Béla és Lukácsy Aladár ezuttal is a hatás eszközeinek céltudatos felhasználásával arattak sikert; komolyabb gáncs egyik szereplőt sem érhet.

A szerdai előadás változatosnak, élvezetesnek és szintén igen sikerültnek mondható; meglehetősen látogatottságnak is örvendett. Elsőben előadásra került a végrehajto cz. egyfelv. vigjáték Ábrányi Emil tollából. A vigjáték alapjában véve komoly háttérrel bír, de közbe-közbe belejátszik a humor derűje is; könnyeket is fakaszt, meg nevetésre is készítet. E darab alkalmat szolgáltatott Feketének Irénnek első debütjére, mely osztatlan tetszéssel találkozott, bár külső megjelenése is határozottan nagyon sympathikus, amit játékának keresetlensége, meg-megvillanó pajkossága és természetessége még kedvezőbb világításba helyezett. Jászay Olga, Lukácsy Aladár igen jók voltak, Derenghy valószínűs kabintalakitást nyújtott. Frank Lenke, mint özv. Majorné szintén jó volt, Fekete Béla helyesen juttatta érvényre szerepét, Husztinak is sikerült szerepének komikus elemeit kiaknázni. — Második ponttúl következő Feketének Fejér Irén a román királyné ő Felsége udvari czimbalomművésznőjének hangversenye, mely iránt már is élénk érdeklődéssel viseltetett a közönség. Várakozásai a legfényesebb kielégítést nyerték. Feketének bálmatos technikaival kezeli a hangszer; igazi virtuozitással, a legfinomabb részletekbe menő minuozitással csalja ki a legtisztább hangokat. Megjelenésekor szép csokrot kapott. Az est műsorát coppéúnak a Cremonai hegedűs cz. egyfelvonásos dramolettje fejezte be. A szereplők szépen egybevágó ensemblet nyújtottak. Jászay a Giannina szerepébe művészi érzéssel tudta beleönteni az érzelmes tartalmat. Derenghy nemes hévvel lendületesen játszott, Benedek is megfelelt szerepe intencionálnak, Lukácsy alakítása nem volt elég egyenletes, sikerült mozzanatok mellett voltak kissé színtelen mozzanatok is. De sokoldalúsága elismerést érdemel.

vigjátéka volt műsoron, mely daczára annak, hogy már korántsem bír az újdonság ingerével, derült hangulatával és közvetlenségével mindvégig élénk hatást keltett. Az ensemblee jó volt s habár Fekete néha-néha túlzásba is ment a Szitóra ur szerepében, az semmivel sem csökkentette a többi szereplők játékát, akik közül Thury, Benedek, Lukácsy, Lőrincz és Jászay váltak ki.

Pénteken, 30-án Tóth Kálmán történelmi vigjátéka. Király házassodik ment. Sebestyén K. az anyakirályné szerepét pompásan kreálta, míg Jászay az Erzsébet szerepét juttatta teljesen érvényre. Benedek igen jó I. Lajos volt; Fekete kezében a Kopjai szerepe volt, azonban sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy úgy játékaival, mint maszkjával nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak, Kovács Béla az új tag megjelenésével, hangjával jóval inkább hatott, mint játékaival.

Tegnap, szombaton Rang és mód ment, míg ma este Egy jó madár kerül szíre.

HIVOTOLOS RÉSZ.

— O hivotos ojság o soját keretén kívül. —

(Ünkivületi állapotok.)

O hivotos ojság edjik elübbi számjába o közönség köréből ejd nyilatkozat adta küzre, meljben oz o kigyelentés türtént, hojd Odvarhejen sok sopán ejd ember von, o ki polgármesternek alkalmas, todniilik o dr. Kovácsy Olbert, o ki öjdvéd és o hivotos ojságtól soját monkotárs. Ezen osztályozás ozonban most visszacsínálto és o molt számbó kigyelenti, hojd o kérdéses nyilatkozat o lop beltartalmán kivöl eső rovatba gyelente meg mogát. o közönség küreből címő rovatbo, o mely rovat csak küzérdekő dolgokot küzölhetvén, oz említett nyilatkozot o Kovácsy or érdeketiben ojd tekintendő, mint ho meg nem türtént volna, mert o mi o hivotos lop ezen rovatában gyelentik meg, oz komoljan nem vehetü. Ennélfogvo megmojdorjázoo o hivotos ojság, hojd még von Odvarheljen ejd gszentlemann, o ki szintén olkolmos polgármesternek t. i. o Szokács Zoltán. Tübb gszentelman nincs is o medjében. De ezt o két orat is sok sopán o soját beltortolmán kivöl, azaz ünkvületi állapotában ismeri el. Erele, berele. O hivotos ojság már két izben büvitette ki mogát és mégis o lapon és ünmogán kivöl ir. Ojd látszik, hojd még sem igen nojd.

O hivotos ojságnok oz odvarhelyi künvkütőkkel felmerült lovagios öjdnok ismét fojtótása lesz. O hivotos lop ojdjanis o künvkütő oreságok ismeretes nyilatkozatát szintén o „közönség köréből“ címő rovatban hozván nyilvánoságra, o mely rovatban sopán sok küzérdekő dolgok küzölhetők, miotán még azt is megjegyzezte, hogy az ezen rovatban meggyelentekért ő maga sem vállal felelősséget, o künvkütők ojabban o mogok riszrül is ki okorják gyelenteni, hojd nyilatkozatukézt, melyben o hivotos lopro irányolt inzoltost visszavonják — o felelősséget moguk sem vállalják el.

O polgármesteri állásro o tavoszi osztályozásig még olkolmosnok motatkozó orok folytotolagos névsorat o hiv. ojság jónuár 1-én küzli.

O. v. t. h. o.

Jajtelesz Zelma Szalmi.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

BARTHA ANDRÁS czipésmester

Székelyudvarhelytt,

Kossuth-u. 21. (Zálogház mellett)

Ajánlja n. é. közönség szives figyelmébe a Kossuth-utca 21. sz. (Zálogház mellett) egész újonnan berendezett

férfi- és női készczipőraktárát és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megleteleően készit kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árák mellett férfi-, női és gyermekekzipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Kérjünk mindenütt „Hírlapíró-gyufát“.

Sz. 547. - 1900.

végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykereszturi kir. jbiróság 1900. évi V. 222/2. számú végzése következtében Borbáth Dani sz.-kereszturi Székelyegyleti első takarékpénztár fiók javára Jeddi Tamás és Jakabházy Gábor ellen 530 K. s jár. erejéig 1900. évi október hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. Jeddi Tamásnál Rugonfalván 2 ökor. II. Jakabházy Gábor-

nál Sz.-Keresztúron 1 bival nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a székellykeresztúri kir. jbiróság 1900. évi V. 222/2. sz. végzése folytán 530 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi márczius hó 3-ik napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltó díj és eddig összesen 125 kor. 04 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Rugonfalván Jeddi Tamásnál 1900. december hó 7-én d. u. 2 órakor, Sz.-Keresztúron Jakabházi Gábornál leendő eszközzésére 1900. évi december hó 10-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szalontai Albert,
kir. b. végr.

1125—1900. szám.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sz.-keresztúri kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a székellyegyleti első tkpéztár fiók végrehajthatónak. Antal Albert, Antal Ferencz, Péterfi Dénes és Antal Péter végrehajtást szenvedők elleni 460 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. tvszék (a sz.-keresztúri kir. jbiróság) területén lévő, a kőrispataki 106. sz. tjkvben foglalt 305. 306. és 307. hrsz. ingatlanra 556 k., 837/1. 34 k., 1924/1. 16 k., 2823/1. 24 k., 2833. 14 k., 3073. 18 k., 3117/1. 7 k., 3880/2. 4 k., 3911/2. és 3912/1. 44 k., 4628/47. 66 k., 5186/19. 36 k., 6891/1. 14 k., 6980. 42 k., 6991/1. 30 k., 7132/352. hrsz. ingatlanra 22 k.; a 703. sz. tjkvben foglalt 1722. hrsz. ingatlanra 38 k., 2539/1. 8 k., 3418/115. 150 k., 5010. 46 k., 7052. 36 k., 5232—1/1 16 k., 6981. hrsz. ingatlanra 42 k.; a 704. sz. tjkvben foglalt 830/1. hrsz. ingatlanra 12 k., 1716. 26 k., 1952/1. 48 k., 2799. 24 k., 4481/1. 50 k., 4628/176. 8 kor., 4662/1. 72 kor., 7132/390. 6 k., 7132/569. 58 kor., 2295. 62 kor., 5232—2/1. hrsz. ingatlanra 20 k.; a 21. sz. tjkvben foglalt 314. hrsz. ingatlanra 112 k., 539. 540. 541. és 542. 469 k., 810. 44 k., 1503/1. 22 k., 1548/1. 38 k., 1689/1. 26 k., 1717. 26 k., 1909. 32 k., 1944. 44 k., 1953. 92 k., 2041. 54 k., 2212. 70 k., 2458. és 2459. 20 k., 2853. 16 k., 3050. 24 k., 3065. 2 k., 3284—3287. 96 k., 3324. 24 k., 3418/36. 48 k., 3504. 8 k., 3591. 40 k., 3697. 8 k., 3749. 8 k., 3900. 116 k., 4060. 70 k., 4180. 164 k., 4191. 100 k., 4275/1. 100 k., 4584. 50 k., 4616. 48 k., 4628/137. 12 k., 4628/227. 20 k., 4949, 28. 16 k., 5007. 16 k., 5012. 44 k., 5239/2. 30 k., 5406. 5407. 164 k., 5460. 30 k., 5939. 34 k., 6066. és 6067. 48 k., 6240. 46 k., 6416. 40 k., 6534. és 6535. 100 k., 6760. 82 k., 6767. 40 k., 6890/1. 14 k., 6997/1. 46 kor., 7022. 38 k., 7602. 46 k., 7132/184. 90 k., 7132/315. 14 k., 7132/366. 16 k., 7132/557. 14 k., 7132/559. 18 k., 7132/709. 58 k., 7133/738. 90 k., 2939. 38 k., 3344. 26 k., 1211. 50 k., 5540. hrsz. ingatlanra 22 k.; a 400. sz. tjkvben foglalt 418. és 419. hrsz. ingatlanra 682 k., 790. 76 k., 1930. 12 k., 2824/2. 34 k., 3412—191/1. 80 k., 4363. 76 k., 4628/228. 90 k., 4692. 26 k., 4695/1. 36 k., 5620. 18 k., 6858/2. 72 k., 7132/305. 64 k., 7132/610. hrsz. ingatlanra 53 k.; a 61. sz. tjkvben foglalt 2570. hrsz. ingatlanra 8 k., 2798. hrsz. ingatlanra 24 k.; a 661. sz. tjkvben foglalt 272. és 274. hrsz. ingatlanra 82 k., 600. 320 k., 1255/2. és 1256/1. 44 k., 2268. és 2269. 116 k., 3042. 48 k., 3224. 8 k., 3227. 4 k., 3437. 42 k., 4474. 24 k., 6373/1. 44 k., 7132/304. 54 k., 837—2/1. és 838/1. 120 k., 3580—2/37 26 k., 7142—2/670. 76 k., 1254. hrsz. ingatlanra 32 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi február hó 27-ik napján d. e. 9 órakor, amennyiben aznap az árverés befejezhető nem lenne, a következő napokon szintén d. e. 9 órakor Kőrispatak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-

ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság tlkvi hatósága.

Sz.-Keresztúron, 1900. évi szeptember 26-án.

Veress,
kir. ajbíró.

Hirdetési bélyeget jul. hó 1-étől kezdve az egyes hírlap hirdetések, falragaszok után nem kell fizetni. Ez a nagy bélyeg díj volt az oka annak, hogy a közönségnél a hirdetés nem vá szokássá. Ezzel az ipari és kereskedelmi hirdetés céljaira folszabadt teljesen a publicitásnak hatalmas ereje, a mely megbecsülhetetlen szolgálatot tesz minden vállalkozónak. Az utca hirdetések, falragaszok és reklám-cédulák után darabonként járó 2 és 4 filléres bélyegdíjak is el lettek törölve. Ajánljuk lapunk hirdetési rovatát, ugyisint könyvnyomdánkat izléses kiállítású falragaszok, reklám-cédulák elkészítésére a nagyközönség b figyelmébe. Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által, biztos és becsületesen, tőke és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok „Könnyű kereset” czimen Singer Cyula hirdetési irodájába, Budapest, V., Sziv-u. 65.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világiállításán az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség egyedüli szállítója

BUDAPEST, II., Lánczhid-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval.
Gordonkák vonóval.
Nagybőgők vonóval.
Fuvolák.
Szárnykürtök.
Ősi magyar tárogató szabadalmazva.
Czimbalmak.
Elpusztíthatlan, erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 frt.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fúvó- és vonó-hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett, legutányosabb árban szállítatnak.

Községi dobok a legutányosabb árakban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmonika árjegyzék külön kérendő. Magyarország legnagyobb

fúvó-, vonó- és ütő-hangszergyára

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen himeves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-értékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegyes Richter czégyegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Van szerencsém a n. é. helybéli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy a vármegye-házában lévő egyik bolthelyiségben (a Dárszon-féle helyen)

Karácsonyi és újévi Bazárt

rendeztem be legdúsabb és legutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

DRÁGOMÁN S. J.
Ifj. DRÁGOMÁN DOMOKOS.

Makulatura papiros métermázsánkint 7 forintért kiadóhivatalunkban eladó.

Ajánlom

a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség szives figyelmébe dúsan felszerelt fűszer-, anyag- és csemege-áru üzletemet, hol mindennemű csemege és különlegességeket tartok raktáron, nevezetesen: Groi, Ementháli, Trappista, Strahmo, Olmütsi (quargli), Limburgi, Schwarzenbergi, Imperial, Rochfort, Roumatör, Döry pusztai, Kisbéri, Fogarasi, Kincsem új tömlőtűró. Déli gyümölcsök. Szalonczukorkák és bonbonérek nagy választékban. Mindenféle tengeri halak, olajban, pácsolva és fősve. — Finom asztali, csemege- és gyógyborok, Karloccai rácsümmös, továbbá Schiller bor. Rumok, Cognacok. Nagy választék mindennemű italokból. Valódi Altwater és Benedictiner, s minden más, e szakmába vágó áruk olcsó és jutányos árban beszerezhetők. Szives látogatásukat kérve vagyok kiváló tisztelettel

STERBA ÖDÖN

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kóródokban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatású közsvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen. Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb közsvény és csúzfajdalmat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy üveg ára használati utasítással: 1 kor., erősebb 2 kor. 40 fil.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA gyógyszerész
S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapestben:

Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. és az Egger féle „Nádor-gyógyszertár”-ban, Váci-körut 17.

Sz.-Udvarhelyen: Solyomossy János és Sz.-Keresztúron: Lengyel Samu gyógyszerárban.

Az 1885. évi párisi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Számtalan közsvény és elismerő levele. Bámulatos gyógyeredmények.